2. UPORABA

NAČIN DELOVANJA: Sredstvo EXIREL je insekticid, ki deluje dotikalno in želodčno. Deluje na jajčeca in vse razvojne stopnje gosenic, tako da se le-te prenehajo prehranjevati že po nekaj urah.

NAVODILO ZA UPORABO:

1) GLAVNE UPORABE:

Sredstvo EXIREL se uporablja na prostem:

- na **jablanah in hruškah** za zmanjševanje populacij **jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella*)**, **breskovega zavijača (*Cydia molesta*), zavijačev lupine sadja (*Adoxophyes orana, Pandemis* spp.)** ter **rjavopasastega zavijača (*Argyrotaenia ljungiana*)** v odmerku 50-60 mL/h L oz. največ 0,9 L/ha.

  Tretira se v času odlaganja jajčec oziroma ob začetku pojava gosenic. S sredstvom se lahko v eni rastni sezoni tretira največ dvakrat, v razmaku 10 dni, v razvojni fazi od konca cvetenja do tehnološke zrelosti (BBCH 71-87).

  Priporočena poraba vode je 500-1500 L/ha.

- na **slivah** za zmanjševanje populacij **češpljevega zavijača (*Cydia funebrana*)**, **malega zimskega pedica (*Operophtera brumata*)**, **breskovega zavijača (*Cydia molesta*)** ter **sadnega zavijača (*Adoxophyes orana*)** v odmerku 50 mL/hL oz. največ 0,75 L/ha.

  Tretira se v času odlaganja jajčec oziroma ob začetku pojava gosenic. S sredstvom se lahko v eni rastni sezoni tretira največ dvakrat, v razmaku 10 dni, v razvojni fazi od konca cvetenja do tehnološke zrelosti (BBCH 71-87).

  Priporočena poraba vode je 500-1500 L/ha.

- na **češnjah in višnjah**:

  - za zmanjševanje populacij **malega zimskega pedica (*Operophtera brumata*)** ter za zatiranje **sadnih zavijačev (*Archips* spp.)** v odmerku 50-60 mL/hL oz. največ 0,9 L/ha.

    Tretira se v času odlaganja jajčec oziroma ob začetku pojava gosenic. S sredstvom se lahko v eni rastni sezoni tretira največ dvakrat, v razmaku 7 dni, v razvojni fazi po cvetenju do začetka obiranja (BBCH 71-87).

    Priporočena poraba vode je 500-1500 L/ha.

  - za zatiranje **češnjeve muhe (*Rhagoletis cerasi*)** ter **plodove vinske mušice (*Drosophila suzukii*)** v odmerku 75 mL/hL oz. največ 1,0 L/ha. Tretira se v času odlaganja jajčec oziroma ob začetku pojava larv. S sredstvom se lahko v eni rastni sezoni tretira največ dvakrat, v razmaku 10 dni, od razvojne faze, ko imajo plodovi 90% končne velikosti, do začetka obiranja (BBCH 79-87).

    Priporočena poraba vode je 500-1300 L/ha.

- na **trti za pridelavo vinskega grozdja:**

  - za zatiranje **križastega grozdnega sukača (*Lobesia botrana*)** in **pasastega grozdnega sukača (*Eupoecilia ambiguella*)** v odmerku 50-60 mL/hL oz. največ 0,72 L/ha. Tretira se v času odlaganja jajčec oziroma ob začetku pojava gosenic. S sredstvom se lahko v eni rastni sezoni tretira največ dvakrat, v razmaku 10 dni, v razvojni fazi od začetka razvoja plodičev do mehčanja jagod (BBCH 71-85).

Priporočena poraba vode je 500-1200 L/ha.

- za zmanjševanje populacij **plodove vinske mušice (*Drosophila suzukii*)** v odmerku 75 mL/hL oz. največ 0,9 L/ha. Tretira se v času odlaganja jajčec oziroma ob začetku pojava larv. S sredstvom se lahko v eni rastni sezoni tretira največ dvakrat, v razmaku 14 dni, v razvojni fazi od začetka razvoja plodičev do mehčanja jagod (BBCH 71-85).

  Priporočena poraba vode je 500-1200 L/ha.

- za zmanjševanje populacij **škržatkov iz rodu Cicadellidae (ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*), bombaževčevega zelenega škržatka (*Jacobiasca lybica*)** in **zelenega škržatka (*Empoasca vitis*))** v odmerku 60-75 mL/hL oz. največ 0,9 L/ha. Tretira se v času odlaganja jajčec oziroma ob začetku pojava larv. S sredstvom se lahko v eni rastni sezoni tretira največ dvakrat, v razmaku 14 dni, v razvojni fazi od začetka razvoja plodičev do mehčanja jagod (BBCH 71-85).

  Priporočena poraba vode je 500-1200 L/ha.

OPOZORILA: Sredstvo se sme se uporabljati samo po končanem cvetenju. Ne priporoča se tretiranja rastlin, ki so v stresu.

FITOTOKSIČNOST: Sredstvo EXIREL je selektivno in ni fitotoksično za gojene rastline, navedene na etiketi. V primeru mešanja z drugimi sredstvi ali uporabe na novih sortah se je glede fitotoksičnosti potrebno pred uporabo sredstva posvetovati z imetnikom registracije ali zastopnikom za sredstvo.

---

2) MANJŠE UPORABE:

Spodaj navedene manjše uporabe se navedejo na ločenem delu etikete z navodilom za uporabo, pri čemer se na etiketo navede opozorilo: »Učinkovitost in fitotoksičnost fitofarmacevtskega sredstva EXIREL pri uporabi na navedenih gojenih rastlinah ni bila preverjena, zato odgovornost v zvezi z uporabo fitofarmacevtskega sredstva EXIREL na navedenih gojenih rastlinah prevzame uporabnik.«.

Sredstvo EXIREL se uporablja **na hmelju** za zatiranje **lucerninega rilčkarja (*Otiorhynchus ligustici*)** in **hmeljevega bolhača (*Psylliodes attenuata*)** v odmerku do 0,75 L/ha. Priporočena poraba vode je 500-1200 L/ha.

ČAS UPORABE: **Sredstvo se lahko samo uporablja v zgodnjih razvojnih fazah hmelja, in sicer od razvojne faze prvega do faze devetega lista (BBCH 11-19).**

OPOZORILA:
S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira največ enkrat v eni rastni sezoni.
Sredstvo lahko uporabljajo samo poklicni pridelovalci.

ANTIREZISTENTNA STRATEGIJA: Sredstvo EXIREL vsebuje novo aktivno snov *ciantraniliprol*. Tveganje za razvoj rezistence na to aktivno snov je nizko. Kadar se na isti površini več let zapored prepogosto uporabljajo insekticidi z enakim mehanizmom delovanja, lahko sicer v naravnih populacijah manj zastopane odporne populacije žuželk preživijo, se prerazmnožijo ter postanejo prevladujoče. Žuželke so odporne/rezistentne, kadar s pravilno opravljenim tretiranjem, ob pravilnih odmerkih, pravilnem času uporabe in ob primernih vremenskih razmerah ciljanega organizma ne zatremo. Razvoj odpornosti pri

posameznih vrstah žuželk se lahko prepreči ali upočasni s primernim mešanjem in menjavanjem insekticidov z različnimi mehanizmi delovanja.

KARENCA: Karenca je za jablane, hruške, slive, češnje in višnje 7 dni ter za trto 10 dni. Karenca za hmelj je zagotovljena s časom uporabe.

MEJNA VREDNOST OSTANKOV: Mejne vrednosti ostankov v oziroma na živilih in kmetijskih pridelkih za aktivno snov *ciantraniliprol* so določene s predpisi o mejnih vrednostih ostankov v oziroma na živilih in kmetijskih pridelkih.

3. NEVARNOST ZA ZDRAVJE LJUDI IN OKOLJE

Sredstvo EXIREL se **razvršča** kot:
Draženje kože 2, H315
Preob. kože 1, H317
Akut. 1 in kron. 2 nevarnost za vod. okolje, H410

Sredstvo EXIREL se **označi** kot:
Piktogrami GHS:

GHS07 GHS09

Opozorilne besede: Pozor

Stavki o nevarnosti:

H315	Povzroča draženje kože.
H317	Lahko povzroči alergijski odziv kože.
H410	Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.

Dodatne informacije o nevarnosti:

EUH401	Da bi preprečili tveganja za ljudi in okolje, ravnajte v skladu z navodili za uporabo.

Previdnostni stavki - splošno: /

Previdnostni stavki - preprečevanje:

P261	Preprečiti vdihavanje hlapov ali razpršila.
P280	Nositi zaščitne rokavice, zaščitno obleko, zaščito za oči in zaščito za obraz.

Previdnostni stavki - odziv:

P333+P313	Če nastopi draženje kože ali se pojavi izpuščaj: Poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P362+P364	Sleči kontaminirana oblačila in jih oprati pred ponovno uporabo.
P391	Prestreči razlito tekočino.

Previdnostni stavki - shranjevanje: /

Previdnostni stavki - odstranjevanje:

P501	Odstraniti vsebino/posodo pri pooblaščenem zbiralcu ali odstranjevalcu nevarnih odpadkov in odpadne embalaže.

Dodatni standardni stavki in simboli za varnostne ukrepe, povezane z okoljem:

SP 1	S sredstvom ali njegovo embalažo ne onesnaževati vode. Naprav za nanašanje ne čistiti ali izplakovati v bližini površinskih voda. Preprečiti onesnaženje preko drenažnih in odtočnih jarkov na kmetijskih zemljiščih in cestah.

Spe 3 Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba pri tretiranju jablan, hrušk, sliv češenj, višenj in hmelja upoštevati netretiran varnostni pas 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda.

Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba pri tretiranju trte upoštevati netretiran varnostni pas 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 10 m tlorisne širine od meje brega voda 2. reda.

Spe8 Nevarno za čebele. Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk opraševalcev ne tretirati rastlin med cvetenjem. Ne tretirati v času paše čebel. Ne tretirati v prisotnosti cvetoče podrasti. Odstraniti podrast pred cvetenjem oz. tretiranjem.

Nevarno za čebele.

Imetnik registracije je dolžan, da nevarnost in sestavo sredstva vidno označi na etiketi in v navodilu za uporabo. Oznake za nevarnost sredstva na etiketi mora proizvajalec oziroma zastopnik uskladiti z vsakokratnimi spremembami v zakonodaji, odločitvami pristojnih organov Evropske unije za razvrščanje, novimi spoznanji in manjšimi spremembami, ki nastanejo po izdaji te odločbe. Imetnik registracije mora o spremembi obvestiti Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

OPOZORILA: Pri tretiranju je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se upošteva predpise s področja varovanja voda.
Pri tretiranju jablan, hrušk, sliv, češenj in višenj uporaba ročne/oprtne škropilnice ni dovoljena.
VARSTVO PRI DELU: Pri rokovanju s koncentriranim sredstvom, mešanju škropilne brozge ter polnjenju in čiščenju rezervoarja mora delavec uporabljati primerno zaščitno obleko (delovni kombinezon, predpasnik), primerne zaščitne (nitrilne) rokavice, trpežno obutev ali gumijaste škornje in ščitnik za obraz.
Med tretiranjem s traktorsko nošenim/vlečenim pršilnikom mora delavec uporabljati primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice), zaščitne rokavice ter trpežno obutev ali gumijaste škornje.
Med tretiranjem trte z ročno/oprtno škropilnico mora delavec uporabljati primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice), zaščitne rokavice in zaprte čevlje.
Pri stiku s tretiranimi rastlinami mora delavec uporabljati primerno delovno obleko (dolge hlače, majica z dolgimi rokavi, nogavice) in zaprte čevlje.
DELOVNA KARENCA:
Uporaba sredstva na jablanah, hruškah, slivah, češnjah in višnjah: Vstop delavcev na tretirano površino je dovoljen, ko se tretirane rastline posušijo.
Uporaba sredstva na trti in hmelju: Nezaščitene osebe nimajo vstopa na tretirano območje najmanj 1 dan po končanem tretiranju.

PRVA POMOČ IN MEDICINSKI UKREPI OB NEZGODI:
Splošni ukrepi: Prizadeto osebo se čim prej umakne iz kontaminiranega območja na svež zrak ali v dobro prezračen prostor ter se jo zavaruje pred mrazom in vročino. Zagotoviti ji je treba osnovne življenjske funkcije in poiskati zdravniško pomoč.
Pri zaužitju: Usta se spere z vodo. Prizadeti naj popije do 2 dl vode. Takoj se pokliče zdravnika. Bruhanja se ne izziva. Nezavestnemu se ne sme dati ničesar piti, niti se mu ne sme izzivati bruhanja. Če je možno, se zdravniku predloži navodila za uporabo sredstva.
Stik s kožo: Takoj se odstrani kontaminirano obleko in obutev, kožo se temeljito umije z vodo in milom. V primeru draženja kože se poišče zdravniško pomoč. Pred ponovno uporabo je treba delovno obleko oprati.

Stik z očmi: S palcem in kazalcem se razpre očesni veki in oči temeljito spere s čisto mlačno vodo. V primeru draženja oči se je treba posvetovati z zdravnikom ali okulistom.
Pri vdihavanju: Ravnati se je treba v skladu s splošnimi ukrepi.
Medicinska pomoč: Zagotoviti in vzdrževati je treba osnovne življenjske funkcije. Želodca se ne izpira, razen če tako svetuje Center za zastrupitve (Center za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ). Živalsko oglje in salinično odvajalo se daje le, če tako svetuje Center za zastrupitve (Center za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ). Zdravljenje je simptomatično in podporno. O specifičnem protistrupu se je treba posvetovati s Centrom za zastrupitve (Centrom za klinično toksikologijo in farmakologijo, UKC LJ).